

SAOPĆENJE PRIOPĆENJE FIRST RELEASE

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
FEDERALNI ZAVOD ZA STATISTIKU

BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA
FEDERAL OFFICE OF STATISTICS

GODINA / YEAR II

SARAJEVO, 15. 07. 2009.

BROJ / NUMBER: 10.1

Molimo korisnike da prilikom korišćenja podataka navedu izvor
Those using data from this issue are requested to state the source

BRUTO DODANA VRIJEDNOST I BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA 2008. GODINU GROSS VALUE ADDED AND GROSS DOMESTIC PRODUCT FOR 2008

Tabela 1. Bruto dodana vrijednost po djelatnostima i Bruto domaći proizvod - tekuće cijene

Tabela 1. Gross value added by activities and Gross domestic product - current prices

000 KM

Područje djelatnosti	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Struktura/Structure		Index/Index 08 ²⁾ /07 ¹⁾	Section of activity
			2007 ¹⁾	2008 ²⁾		
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	763.423	807.453	5,51	5,16	105,77	<i>Agriculture, hunting and forestry</i>
B Ribarstvo	1.987	2.475	0,01	0,02	124,56	<i>Fishing</i>
C Rudarstvo	306.445	345.597	2,21	2,21	112,78	<i>Mining</i>
D Prerađivačka industrija	1.732.617	2.041.625	12,50	13,04	117,83	<i>Manufacturing industry</i>
E Snabdjevanje/Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	448.403	617.235	3,23	3,94	137,65	<i>Electricity, gas and water supply</i>
F Građevinarstvo	633.860	807.701	4,57	5,16	127,43	<i>Construction</i>
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, predmeta za ličnu/osobnu upotrebu i domaćinstvo	1.722.636	2.050.738	12,43	13,10	119,05	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles, personal and household goods</i>
H Ugostiteljstvo	333.574	372.711	2,41	2,38	111,73	<i>Hotels and restaurants</i>
I Saobraćaj/Promet, skladištenje i veze	1.021.591	1.091.864	7,37	6,97	106,88	<i>Transport, storage and commun.</i>
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	598.044	613.129	4,31	3,92	102,52	<i>Financial intermediation</i>
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.201.629	1.324.889	8,67	8,46	110,26	<i>Real estate, renting and business services</i>
<i>od toga: imputirana renta</i>	719.199	729.557	5,19	4,66	101,44	<i>of which: imputed rent</i>
L Javna uprava i odbrana/obrana obavezno socijalno osiguranje	1.179.778	1.364.406	8,51	8,71	115,65	<i>Public administration and defence compulsory social insurance</i>
M Obrazovanje	647.675	765.601	4,67	4,89	118,21	<i>Education</i>
N Zdravstvena i socijalna zaštita/skrb	570.359	682.205	4,11	4,36	119,61	<i>Health and social welfare</i>
O Ostale javne, društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	311.616	340.467	2,25	2,17	109,26	<i>Other public, socially, social and personal service activities</i>
Ukupno po djelatnostima	11.473.637	13.228.096	82,78	84,49	115,29	Total by activities
Usluge finansijskog/financijskog posredovanja indirektno mjerene (-)	480.493	500.694	3,47	3,20	104,20	<i>FISIM (-)</i>
Bruto dodana vrijednost, bazne cijene	10.993.144	12.727.402	79,31	81,29	115,78	Gross value added, basic prices
Porezi na proizvode i usluge i uvoz minus subvencije (+)	2.867.859	2.929.353	20,69	18,71	102,14	<i>Taxes on products and services and import less subsidies (+)</i>
Bruto domaći proizvod (BDP) u tržišnim cijenama	13.861.003	15.656.755	100,00	100,00	112,96	Gross domestic product (GDP) at market prices
Broj stanovnika (procjena sredinom godine)	2.849.306	2.848.772				<i>Number of population (mid-year estimate)</i>
BDP per capita, u KM	4.865	5.496				GDP per capita, in KM

¹⁾ Korigovani podaci¹⁾ Corrected data²⁾ Prvi rezultati²⁾ First results

Tabela 2. Bruto dodana vrijednost po djelatnostima i Bruto domaći proizvod - stalne cijene

Tabela 2. Gross value added by activities and Gross domestic product - constant prices

000 KM

Područje djelatnosti	2007 ¹⁾	2008 ²⁾	Struktura/ Structure		Index realnog rasta/Index of real growth ³⁾	Section of activity
			2007 ¹⁾	2008 ²⁾		
A Poljoprivreda, lov i šumarstvo	670.549	815.408	5,18	5,58	106,81	<i>Agriculture, hunting and forestry</i> A
B Ribarstvo	2.048	2.378	0,02	0,02	119,68	<i>Fishing</i> B
C Rudarstvo	256.419	334.107	1,98	2,29	109,03	<i>Mining</i> C
D Prerađivačka industrija	1.557.638	1.865.416	12,03	12,77	107,66	<i>Manufacturing industry</i> D
E Snabdjevanje/Opskrba električnom energijom, plinom i vodom	532.137	482.412	4,11	3,30	107,58	<i>Electricity, gas and water supply</i> E
F Građevinarstvo	586.695	673.505	4,53	4,61	106,25	<i>Construction</i> F
G Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala, predmeta za ličnu/osobnu upotrebu i domaćinstvo	1.659.431	1.823.480	12,82	12,48	105,85	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles, personal and household goods</i> G
H Ugostiteljstvo	319.828	340.329	2,47	2,33	102,03	<i>Hotels and restaurants</i> H
I Saobraćaj/Promet, skladištenje i veze	962.145	1.067.557	7,43	7,31	104,50	<i>Transport, storage and commun.</i> I
J Finansijsko/Financijsko posredovanje	583.873	624.609	4,51	4,27	104,44	<i>Financial intermediation</i> J
K Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	1.181.894	1.260.303	9,13	8,63	104,88	<i>Real estate, renting and business services</i> K
<i>od toga: imputirana renta</i>	<i>719.199</i>	<i>719.484</i>	<i>5,56</i>	<i>4,92</i>	<i>100,04</i>	<i>of which: imputed rent</i>
L Javna uprava i odbrana/obrana obavezno socijalno osiguranje	1.025.627	1.223.104	7,92	8,37	103,67	<i>Public administration and defence compulsory social insurance</i> L
M Obrazovanje	566.301	670.222	4,37	4,59	103,48	<i>Education</i> M
N Zdravstvena i socijalna zaštita/skrb	514.753	585.857	3,98	4,01	102,72	<i>Health and social welfare</i> N
O Ostale javne, društvene, socijalne i lične uslužne djelatnosti	278.387	329.327	2,15	2,25	105,68	<i>Other public, socially, social and personal service activities</i> O
Ukupno po djelatnostima	10.697.725	12.098.014	82,63	82,80	105,44	Total by activities
Usluge finansijskog/financijskog posredovanja indirektno mjerene (-)	458.503	510.052	3,54	3,49	106,15	<i>FISIM (-)</i>
Bruto dodana vrijednost, bazne cijene	10.239.222	11.587.962	79,09	79,31	105,41	Gross value added, basic prices
Porezi na proizvode i usluge i uvoz minus subvencije (+)	2.707.279	3.023.923	20,91	20,69	105,44	<i>Taxes on products and services and import less subsidies (+)</i>
Bruto domaći proizvod (BDP)	12.946.500	14.611.886	100,00	100,00	105,42	Gross domestic product (GDP)

¹⁾ Korigovani podaci/Corrected data²⁾ Prvi rezultati/First results³⁾ Indeks realnog rasta izračunat je dijeljenjem vrijednosti u stalnim cijenama tekućeg perioda sa vrijednostima prethodne godine iskazanim u tekućim cijenama.³⁾ Real growth index was calculated as value in constant prices for the current year divided by value of previous year at current prices.

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

BRUTO DOMAĆI PROIZVOD

Federalni zavod za statistiku u ovom saopćenju objavljuje prve rezultate obračuna Bruto domaćeg proizvoda (BDP) i Bruto dodane vrijednosti (BDV) za 2008. godinu za Federaciju Bosne i Hercegovine.

Obračun je urađen po proizvodnom pristupu, slijedeći koncept i preporuke međunarodnih metodologija «Sistem nacionalnih računa 1993» (SNA-93) i «Evropski sistem računa 1995» (ESA-95).

U skladu sa postavkama i preporukama navedenih metodologija Federalni zavod za statistiku uradio je određena metodološka poboljšanja u procjeni Bruto domaćeg proizvoda, tako da se u ovom saopćenju objavljuju korigovani podaci u tekućim i stalnim cijenama za 2007. godinu.

Korekcije u odnosu na ranije publikovane podatke za 2007. godinu proizašle su zbog korištenja podataka o subvencijama na proizvode prikupljenih od nadležnih ministarstava (budžetska statistika) kao izvora podataka, a ne direktno od korisnika subvencija.

Također, korigovana je i vrijednost imputirane rente, kao i vrijednost poreza na proizvode i usluge i uvoz, zbog uključivanja prihoda po osnovu naknada za puteve iz cijena naftnih derivata.

Prema proizvodnom konceptu proizvodnju čini vrijednost dobara i usluga koje su proizvele rezidentne institucionalne jedinice u određenom vremenskom periodu. U stvaranju proizvodnje učestvuju ne samo djelatnosti materijalne proizvodnje, nego i djelatnosti koje proizvode usluge.

Bruto domaći proizvod je jednak vrijednosti svih roba i usluga proizvedenih u ekonomiji-**output** ili **bruto vrijednost proizvodnje** minus vrijednost svih roba i usluga potrošenih u proizvodnom procesu - **međufazna potrošnja**. Polazeći od **bruto dodane vrijednosti** u baznim cijenama, dodavanjem svih poreza na proizvode i oduzimanjem subvencija dobije se BDP u tržišnim cijenama.

U obračun Bruto domaćeg proizvoda uključene su procjene neobuhvaćenih ekonomskih aktivnosti. Ilegalne aktivnosti nisu uključene.

U području K - Poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge, uključena je vrijednost imputirane rente, koja predstavlja usluge korištenja stambenih zgrada nastanjenih njihovim vlasnicima.

Podaci o Bruto domaćem proizvodu i Bruto dodanoj vrijednosti urađeni su u tekućim i stalnim cijenama. BDP u stalnim cijenama je pokazatelj dinamike i nivoa ekonomskog razvoja i pokazuje ekonomski rast između različitih perioda, kada se eliminira uticaj promjena cijena. Obračun Bruto domaćeg proizvoda u stalnim cijenama izveden je metodom jednostrukih indikatora. Za najveći broj djelatnosti korišten je metod deflacije tekućih vrijednosti Outputa, a za određene uslužne djelatnosti primjenjen je pristup ekstrapolacije fizičkim pokazateljima, u zavisnosti od raspoloživih indikatora.

Svi podaci su iskazani po područjima Klasifikacije djelatnosti koja je usklađena sa evropskom klasifikacijom NACE- Rev.1.1., a poslovni subjekti su grupisani prema sjedištu i pretežnoj djelatnosti (organizacioni princip), a ne prema jedinicama u sastavu (čiste djelatnosti).

Za dodatne metodološke napomene, koncept obračuna, korištenu metodologiju, definicije i klasifikacije pogledati Bilten 120/2008 Federalnog zavoda za statistiku, raspoloživ i na internet stranici: www.fzs.ba.

NOTES ON METHODOLOGY

GROSS DOMESTIC PRODUCT

Federal Office of Statistics in this first release presents the first results of the calculation of Gross Domestic Product (GDP) and Gross Value Added (GVA) for Federation of Bosnia and Herzegovina for 2008.

Calculation has been done by applying the production approach, accordingly to the concepts of International methodologies, namely «System of National Accounts 1993» (SNA-93) and «European system of accounts 1995» (ESA-95).

In accordance with the concepts and recommendations of mentioned methodologies, some methodological improvements in Gross Domestic Product estimation have been done by Federal Office of Statistics. Therefore, corrected data at current and constant prices for 2007 are published in this first release.

Corrections in relation to previously published data for 2007 are results of using the data on subsidies on products collected by the competent ministries (budgetary statistics) as data source, and not data obtained directly from the users of subsidies.

The value of imputed rental has been corrected also, as well as the value of taxes on products and services and import, because of including the revenues on the basis of fees for roads from the price of petroleum products.

According to the production approach, production is value of goods and services, produced by resident institutional units during a certain period of time. Production of output is composed of material production activities and services producing activities.

*Gross Domestic Product is equal to the value of all goods and services produced in the economy-**output** less the value of all goods and services used in the production process-**intermediate consumption**. Starting from the **Gross Value Added** at basic prices, by adding all taxes on products and subtracting subsidies, we get GDP at market prices.*

Non-observed economy (NOE) is included in the Gross Domestic Product calculation. Illegal activities are not included.

Estimated value of imputed rental data have been included in section K-Real estate, renting and business activities and refers to the services for owner-occupied dwellings.

Gross Domestic Product and Gross Value Added data have been done at current and constant prices. GDP at constant prices are a very important indicator of flows and developments of economic growth between different periods, when price effect is eliminated. Calculation of GDP at constant prices is done by a single indicators method. Deflation approach for current values of Output was used for the most activities, while for some service activities extrapolation approach was used, depending on the available indicators.

All data have been given by Classification of Activity, which is harmonized with European Classification of Activity NACE-rev.1.1. and legal entities were grouped regarding to territory and prevalent activity (organizational approach), not according to homogeneous units.

For additional notes on methodology, concepts, compilation practice, definitions and classification see Bulletin No. 120/2008 of Federal Office of Statistics, available on the web site: www.fzs.ba.